

УДК 747:725.1

АНАЛІЗ ДОСВІДУ АДАПТАЦІЇ ІНТЕР'ЄРУ ЗАМКОВОЇ СПОРУДИ ПІД ПРИМІЩЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Студ. О.М. Гончаренко, гр. МгДі 2-16

ст. викл. І.В. Антоненко

Науковий керівник доц. О.О. Костюк

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета дослідження – проаналізувати досвід проектування та прийоми адаптації замкової споруди під приміщення громадського призначення.

Для досягнення мети дослідження виконуються наступні завдання: аналіз і узагальнення закордонного та вітчизняного досвіду реновацій замкових споруд; розгляд методів, які застосовуються для реконструкції та реновації архітектурних об'єктів; формулювання основних прийомів адаптації замкової споруди.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є реновація замкових споруд, укріплених будівель, які виникли в середньовіччі для захисту від ворожих нападів, та виконували житлову та оборонну функцію. Предмет дослідження – прийоми адаптації замкової споруди під приміщення громадського призначення з освітньою та туристичною функціями (на прикладі замкової споруди «Червоногород»).

Методи та засоби дослідження. У роботі використовувались ретроспективний, порівняльний та літературний аналізи.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що розширено межі предмету дослідження шляхом аналізу і узагальнення закордонного досвіду проектування замкових споруд; вперше розглянуті методи, які використовуються при реконструкції замкових споруд; вперше сформульовані основні прийоми реновації.

Результати дослідження. У зв'язку з тим, що на території України замкові споруди знаходяться у непридатному для використання стані, їх необхідно реорганізувати. Найпродуктивніший шлях для поліпшення стану будівлі, а також зміни її функціонального призначення – це проведення робіт з реновації, яка полягає у адаптації існуючого об'єкта за рахунок зміни функціонального призначення будівлі, споруди, комплексу для подальшого використання.

Аналізом вітчизняного досвіду реновації замкових споруд було встановлено, що лише 116 з них збереглися до нашого часу на території України. Найвідомішими є замки Львова, Кам'янця-Подільського, Хотина, Мукачєвого та інших міст України. Станом на 1982 рік Тернопільська область представляла близько ста замків – на 2017 рік більша частина з них знаходиться в аварійному стані, або зруйнована. На Львівщині понад триста населених пунктів, у яких в певний період були збудовані об'єкти оборонного призначення. Велика частина із них не збереглася внаслідок воєнних дій, пожеж, природного і людського руйнування, а також в результаті постійних змін та перебудов. За даними кандидата історичних наук Сергія Трубочанінова, в Україні налічується понад 5 000 пам'яток фортифікації, проте більшість із них зруйнована на сьогоднішній день.

Натомість, іноземний досвід проектування вказує, що за останні роки питання реновації стає все більш актуальним та популярним у світі. Дане питання активно досліджується в Європейських країнах, зокрема в Швейцарії, Італії, Англії тощо. У Німеччині інвестори можуть списувати з прибутку усі витрати на відновлення та

підтримання зовнішнього та внутрішнього вигляду пам'ятки архітектури протягом 12 років після завершення її реконструкції. «Реновація» виноситься в категорію, за яку призначаються міжнародні нагороди (European Property Awards, Best office awards, тощо). З проаналізованого слідує, що основною проблемою процесу реновації є відсутність чіткої системи визначення рівня пошкоженості, методів та принципів оновлення замкових споруд.

В ході дослідження даного питання виділено наступні методи, які використовуються для реконструкції та реновації замкових споруд: «аплікація» полягає у створенні композиційних решіток та структур на основі існуючих конструкцій будівлі (реконструкція фасадної площини чи фальшфасад); «аналогія» – порівняння проєктованого об'єкта з подібними аналогами, прототипами, і перенесення принципів з одного об'єкта на інший (винос на фасад будівлі інженерного обладнання будівлі, говорить про технологічний процес); «інтеграція» – врізка додаткових обсягів в структуру будівлі (впровадження додаткових просторів, обсягів, пристрій доміант, зміна масштабу сприйняття будівлі).

На основі аналізу закордонного досвіду реновації замкових споруд під приміщення громадського типу сформовано наступні прийоми реновації та реконструкції: модифікація – зміна пропорцій, форми, конфігурації і стану елементів об'єкта; заміна – використання нових окремих форм, конструкцій, проєкцій, функцій, матеріалів; виняток або додавання кількості функцій, форм, конструкцій об'єкта; поєднання – комбінаторика властивостей, функцій, ідей, елементів в одному об'єкті; інверсія – розгляд поставлених завдань за принципом «від зворотнього».

Висновки. Реновація об'єктів, які не є актуальними за функціональним призначенням, але є унікальними пам'ятками архітектури, дозволяє їх фізичне збереження, а також адаптацію до сучасних потреб суспільства. Багато замкових споруд, фабрик, заводів, побудованих сотні років тому, сьогодні, навіть при візуальному обстеженні, перебувають у критичному стані. Рефункціоналізація будівлі, з точки зору привнесення нової функції, призведе до припливу коштів, інвесторів, орендарів, що дасть можливість відтворення і підтримки первісного вигляду будівлі, використання її в освітніх та туристичних цілях, підвищить соціальний рівень України серед країн Євросоюзу.

Ключові слова. Реновація, реконструкція, замкова споруда.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Екатерина Яровая. Предпроектное предложение реновации механического цеха в цех электроники Крюковского вагоностроительного завода [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ik-architects.com> – Заголовок з екрана.
2. І. С. Воронкова Архітектурно-типологічні принципи реновації бібліотек вищих навчальних закладів України.: дис. на здобуття наук. ст. канд. арх. – К. : 2016.